

Regio Midden-Holland

Programmabegroting 2023 - 2026 Regio Midden-Holland

**Ter vaststelling
Algemeen Bestuur 22 juni 2022**

Versienummer: 1.0
Datum: 6 april 2022

<h1>Regio Midden-Holland</h1>	
Productnummer	
Omschrijving	Programmabegroting 2023 - 2026
Status	Versie ter vaststelling Algemeen Bestuur d.d. 22 juni 2022
Datum	6 april 2022
Opdrachtgever	Algemeen Bestuur
Opgesteld door	M. de Heide

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Leeswijzer.....	7
2	Begroting in één oogopslag.....	8
2.1	Uitgangspunten	8
2.2	Programmabegroting 2023 - 2026	8
2.3	Overzicht van baten en lasten 2023 - 2026	9
2.4	Toelichting overzicht van baten en lasten 2023 - 2026.....	10
2.5	Incidentele baten en lasten	11
2.6	Financiële positie Regio Midden-Holland.....	11
2.6.1	Inleiding	11
2.6.2	Vermogensontwikkeling 2022 - 2026	11
2.6.3	Geprognosticeerde meerjaren-balans en het EMU-saldo.....	12
2.6.4	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	14
2.6.5	Financiering	14
2.6.6	Begrotingsgrondslagen.....	14
2.6.7	Reserves	14
2.6.8	Investerings 2023 – 2026.....	15
3	Programmaplan.....	16
3.1	Strategische Agenda Midden-Holland.....	16
3.1.1	Programma Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt	17
3.1.2	Programma Verkeer en Vervoer	18
3.1.3	Programma Ruimte en Wonen.....	21
3.1.4	Programma Duurzaamheid	22
3.1.5	Cultuur	23
3.2	Wat gaat het voor Regio Midden-Holland in totaal kosten?	25
4	Paragrafen.....	26
4.1	Lokale heffingen	26
4.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	29
4.4	Financiering	29
4.5	Bedrijfsvoering.....	30
4.6	Verbonden partijen	31
4.7	Grondbeleid	31

5	Vaststelling Begroting van Baten en Lasten 2023 – 2026	32
	Bijlagen	33
	Bijlage 1: Inwonersbijdrage	34
	Bijlage 2: Overzicht taakvelden	35

1 Inleiding

De samenwerking in de Regio Midden-Holland wordt als netwerk vormgegeven vanuit de vijf Midden-Hollandgemeenten. Op de inhoudelijke programma's geven we uitvoering aan de regionale ambities voor groei, bereikbaarheid en economische vitaliteit. Deze drie kernthema's worden beschreven in een positioneringsdocument. Midden-Holland is uniek door de centrale ligging: de regio midden in de Randstad. Midden-Holland is stad en platteland, natuur en cultuurhistorie, Randstad en ruimte, vakmanschap en high-tech, handel en industrie. Midden-Holland biedt ruimte. Aan wonen, ondernemen en genieten. Voor iedereen.

Uitwerking hiervan vond onder andere plaats in de Economische visie Midden-Holland; de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit en het geactualiseerde Uitvoeringsprogramma van het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan.

In 2021 is een nieuwe Regiovisie Jeugdhulp en Wmo opgesteld. Gezien de grote belangen en intensieve samenwerking op Jeugd en Wmo zijn nadere afspraken gemaakt tussen de colleges om de regionale taken goed uit te voeren en (boven)regionale afstemming te organiseren. Deze nadere afspraken zijn vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst Jeugd en Wmo 2022-2024. Dit betekent dat niet langer de gemeenschappelijke regeling van de regio Midden-Holland, maar de samenwerkingsovereenkomst de basis vormt voor uitvoering van de gemeenschappelijke taken sociaal domein. Met ingang van dit begrotingsjaar is het Sociaal Domein geen apart programma meer binnen de begroting. Wel wordt nog samengewerkt in relatie tot andere tafels, bijvoorbeeld als het gaat over Wonen en Zorg.

Onze regionale samenwerking kent vier programma's:

1. Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt
2. Verkeer en Vervoer
3. Ruimte en Wonen
4. Duurzaamheid

Naast deze programma's is aan de gemeenschappelijke regeling de taak Cultuur toegevoegd, het betreft de stimulering culturele regionale samenwerking. De activiteiten worden vanuit de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit mogelijk gemaakt separaat van de begroting van de regio.

Lobby en belangenbehartiging van de regio zijn een belangrijk onderdeel van de netwerksamenwerking. Belangenbehartiging vindt plaats vanuit ons netwerk. Zowel het dagelijks bestuur als de vier inhoudelijke tafels pakken hierin hun rol.

Deze begroting beschrijft wat we op bovengenoemde terreinen willen bereiken, wat we ervoor gaan doen en hoeveel het gaat kosten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting moesten de gemeenteraadsverkiezingen 2022 nog plaatsvinden. De uitkomst van deze verkiezingen kunnen invloed hebben op de gestelde doelen.

Aan ieder programma is een operationeel werkbudget toegekend, dat onder andere besteed kan worden aan lobbyactiviteiten, bijeenkomsten of inhuur van expertise.

We werken samen vanuit de inhoud en pakken die dingen op die we samen beter kunnen doen in een verband waarin we elkaar goed kunnen vinden. We werken per project samen met partners in de samenleving, bedrijfsleven en meerdere gemeenten op het daarvoor passende schaalniveau.

Projectvoorstellen worden in regionale overleggen voorbereid voor besluiten in de P&C-cyclus van de individuele gemeenten. Beslissingen (over deelname, inzet van mensen en middelen) worden genomen door de individuele gemeenten.

In financieel opzicht is de structuur van de Regio Midden-Holland eenvoudig. De medewerkers van de regio zijn in dienst bij de gemeenten. De ondersteunende diensten op het gebied van financiën en ICT worden geleverd door de Omgevingsdienst Midden-Holland op basis van een dienstverleningsovereenkomst. De regio faciliteert daarnaast een aantal subsidieregelingen op het gebied van verkeer en vervoer.

De inwonerbijdrage vormt de belangrijkste grondslag voor de activiteiten van de Regio Midden-Holland. Er is voor 2023 een inflatiestijging toegepast. De bijdrage per inwoner is met 3,46% geïndexeerd en ten opzichte van de programmabegroting 2022 verhoogd van € 1,76 naar € 1,82. De programmabegroting 2023 is meerjarig in evenwicht.

1.1 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de Programmabegroting 2023 van Regio Midden-Holland op hoofdlijnen beschreven. Voor Regio Midden-Holland wordt een prognose gegeven. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een resultaat- en vermogensbeschouwing. Hoofdstuk 3 bevat het programmaplan van de regio. In hoofdstuk 4 volgen alle verplichte paragrafen. Omdat Regio Midden-Holland een Gemeenschappelijke Regeling is, zijn niet alle paragrafen van toepassing. Daar waar dat aan de orde is, is dat in de paragraaf vermeld.

De vaststelling van deze programmabegroting is opgenomen in hoofdstuk 5. Aan het eind van het document zijn enkele bijlagen opgenomen.

2 Begroting in één oogopslag

Onderstaande begroting ligt het verlengde van de programmabegroting 2022 en op de ontwikkelingen die werden voorzien voor het jaar 2022 en verder. Op totaalniveau zijn de budgetten voor de begrotingsjaren 2023 tot en met 2026 geprognosticeerd.

2.1 Uitgangspunten

In deze begroting zijn de budgetten opgenomen voor de vier programma's, een beperkte ureninzet van een ambtelijk regiosecretaris, een bijdrage in de kosten voor strategische overkoepelende lobby activiteiten, kosten voor diverse dienstverlening op het gebied van financiële administratie, accountant en ICT en een werkbudget voor algemene kosten op het gebied van communicatie, vergaderingen, voorlichting en bijeenkomsten. Er is voor 2023 een inflatiestijging van 3,46% toegepast. Ten aanzien van de vrijval van reserves is in 2023 de grootst mogelijke voorzichtigheid betracht. Overeenkomstig het harmonisatiebesluit wordt uitgegaan van de aantallen inwoners per 1 januari 2021. In de meerjarenraming wordt uitgegaan van een gelijkblijvend inwonertal.

2.2 Programmabegroting 2023 - 2026

De begroting van baten en lasten over de jaren 2023 tot en met 2026 luidt als volgt:

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Programma-begroting 2022	Programma-begroting 2023	Programma-begroting 2024	Programma-begroting 2025	Programma-begroting 2026
Baten						
Contractuele bijdrage gemeenten	-413.193	-418.517	-439.062	-439.062	-439.062	-439.062
Overige bijdragen	-2	-22.500	0	0	0	0
Projectbaten	-706.615	-600.300	-558.000	-558.000	-558.000	-558.000
Totaal Baten	-1.119.810	-1.041.317	-997.062	-997.062	-997.062	-997.062
Lasten						
Personeelskosten	15.646	16.000	16.500	16.500	16.500	16.500
Apparaatskosten	60.420	67.946	68.990	68.990	68.990	68.990
Directe productkosten	248.082	279.500	276.000	276.000	276.000	276.000
Doorberekende kosten	61.863	77.572	77.572	77.572	77.572	77.572
Projectlasten	706.615	600.300	558.000	558.000	558.000	558.000
Totaal lasten	1.092.627	1.041.317	997.062	997.062	997.062	997.062
Geraamde totaal saldo baten en lasten	-27.183	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	-35.410	0	0	0	0	0
Toevoeging reserve	0	0	0	0	0	0
Geraamde resultaat	-62.593	0	0	0	0	0

bedragen x € 1,-

Het in bovenstaand overzicht gepresenteerde resultaat van -/- € 62.593,- is een positief jaarrekening saldo. Bij de presentatie zijn de baten, onttrekkingen uit de reserve en een eventueel positief resultaat als min bedrag opgenomen.

Het aantal inwoners groeit jaarlijks in alle gemeenten, echter door De groei van het aantal inwoners in de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland en de indexatie van 3,46% heeft een stijging van de contractuele bijdrage gemeenten tot gevolg.

Voor 2023 zijn de contractuele bijdrage gemeenten en projectbijdragen Speedprofiles, Verkeersveiligheid, Slappe Bodem en overloop van onvoorzien / doorlopende projecten begroot.

De projectbaten en lasten 2023 zijn € 42.300 lager ten opzichte van de projectbaten en lasten 2022, de oorzaak hiervan ligt in het feit dat diverse projecten in de afgelopen periode zijn afgerond.

2.3 Overzicht van baten en lasten 2023 - 2026

Conform titel 2.4 van het besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten dient bovenstaande begroting uitgesplitst te worden per programmaonderdeel zoals omschreven staat in artikel 8 van het BBV. In onderstaand overzicht is een uitsplitsing weergegeven van programmaonderdeel:

1. Regio Midden-Holland algemeen
2. Overhead
3. Financieringsfunctie
4. Vennootschapsbelasting
5. Mutatie reserves

Overzicht van baten en lasten bedragen x € 1,-	Jaarrekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Regio Midden-Holland algemeen	1.010.162	-1.119.810	-109.648	941.300	-1.041.317	-100.017	896.190	-997.062	-100.872
Overhead	82.465	-	82.465	100.017	-	100.017	100.872	-	100.872
Financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten en lasten	1.092.627	-1.119.810	-27.183	1.041.317	-1.041.317	-	997.062	-997.062	0
Mutatie reserves									
Mutatie reserves	-	-35.410	-35.410	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-35.410	-35.410	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.092.627	-1.155.220	-62.593	1.041.317	-1.041.317	-	997.062	-997.062	0

Overzicht van baten en lasten bedragen x € 1,-	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Regio Midden-Holland algemeen	896.190	-997.062	-100.872	896.190	-997.062	-100.872	896.190	-997.062	-100.872
Overhead	100.872	-	100.872	100.872	-	100.872	100.872	-	100.872
Financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten en lasten	997.062	-997.062	0	997.062	-997.062	0	997.062	-997.062	0
Mutatie reserves									
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	997.062	-997.062	0	997.062	-997.062	0	997.062	-997.062	0

2.4 Toelichting overzicht van baten en lasten 2023 - 2026

Contractuele bijdrage gemeenten

De inwonerbijdrage bedraagt € 1,82 per inwoner. In bijlage 1 is de bijdrage per aangesloten gemeente gespecificeerd.

Projectbaten

De projectbaten hebben betrekking op projecten waarvoor specifieke (interne dan wel externe) financiering is verkregen. De projectbaten dienen als financiering voor de projectlasten Slappe Bodem, verkeersveiligheid regionaal, lokaal, speedprofielen en onvoorziene / overlopende projecten.

Personeelskosten

De personeelskosten hebben betrekking op een beperkte ureninzet van een ambtelijk regiosecretaris. Het algemeen bestuur heeft per 4 juli 2018 een regio secretaris benoemd die voor een arbeidsomvang van 22 uur werkzaamheden voor Regio Midden-Holland uitvoert. Van deze arbeidsomvang wordt 18 uur door de gemeente Gouda gefaciliteerd, de overige 4 uur worden door de regio Midden-Holland gefinancierd.

Apparaatskosten

De apparaatskosten hebben betrekking op een werkbudget op het gebied van communicatie, voorlichting, de organisatie van bijeenkomsten, vergaderkosten, representatie, verzekeringen en de kosten voor de opslag van archief.

Directe productkosten

De werkbudgetten van de vier inhoudelijke tafels zijn gerubriceerd onder de directe productkosten. De overige directe productkosten hebben betrekking op kosten Strategische overkoepelende lobby activiteiten en accountantskosten. Het budget voor de kosten van Strategische overkoepelende lobby activiteiten is ten opzichte van de programmabegroting 2022 met € 24.000 verhoogd. Het extra budget is beschikbaar gesteld voor het versterken van de lobbyactiviteiten en de verbinding binnen de regio. In onderstaande tabel is een specificatie weergegeven.

Omschrijving budget	2023	2024	2025	2026
Programma Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	45.000	45.000	45.000	45.000
Programma Ruimte en Wonen	45.000	45.000	45.000	45.000
Programma Verkeer en Vervoer	45.000	45.000	45.000	45.000
Programma Duurzaamheid	45.000	45.000	45.000	45.000
Overige directe productkosten	96.000	96.000	96.000	96.000
Totale directe productkosten	276.000	276.000	276.000	276.000

Bedragen x € 1,-

Doorberekende kosten

De doorberekende kosten hangen samen met de administratieve lasten en de kosten van ICT & telefonie, die door de Omgevingsdienst Midden-Holland op basis van een dienstverleningsovereenkomst voor de Regio Midden-Holland worden gerealiseerd.

Projectlasten

De projectlasten hebben betrekking op projecten waarvoor specifieke (interne dan wel externe) financiering is verkregen. De projectlasten worden gedekt door de projectbaten Slappe Bodem, Verkeersveiligheid regionaal, lokaal, Speedprofiles en onvoorziene / overlopende projecten.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

De Regio Midden-Holland heeft voor de begrotingsjaren 2021 - 2024 geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot.

Resumé

Het begrotingsvolume van de Regio Midden-Holland in 2023 bedraagt € 997.062,-. Van de lasten wordt € 896.190,- (89,9%) rechtstreeks besteed aan het primaire proces. De overhead welke dient ter ondersteuning van het primaire proces bedraagt € 100.872,- (10,1%).

2.5 Incidentele baten en lasten

De Regio Midden-Holland heeft een overzichtelijke begroting met vaste dekkingsmiddelen en kostenbudgetten, mede om deze reden verwacht de Regio Midden-Holland in de begrotingsjaren 2023 - 2026 geen incidentele baten en lasten.

2.6 Financiële positie Regio Midden-Holland

2.6.1 Inleiding

In het kader van de programmabegroting 2023 is een meerjarige financiële analyse uitgevoerd, teneinde een oordeel te kunnen vellen over de ontwikkeling van het eigen vermogen.

2.6.2 Vermogensontwikkeling 2022 - 2026

De financiële ontwikkeling van een organisatie laat zich goed analyseren aan de hand van de ontwikkeling van het eigen vermogen (EV). De ontwikkeling van het eigen vermogen is namelijk de resultante van zowel het reguliere operationele resultaat als van de directe mutaties in de reserves, voorzieningen en andere balansposten. Van 2022 tot en met 2026 is de verwachting dat het eigen vermogen van Regio Midden-Holland zich als volgt ontwikkelt:

Eigen Vermogen Regio Midden-Holland	2022	2023	2024	2025	2026
Stand 1 januari	558	371	371	371	371
Mutatie*	-187	0	0	0	0
Stand 31 december	371	371	371	371	371
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					

* De mutatie in het eigen vermogen 2022 betreft de toevoeging van het resultaat 2021 (€ 62.593,-) minus de restitutie aan de deelnemende gemeenten (€ 30.250,-) en onttrekkingen ten laste van de bestemmingsreserves van de werkprogramma's (€ 219.026,-).

Toelichting financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid:

Het uitgangspunt van de Regio Midden-Holland is dat de voorgenomen activiteiten 2023 – 2026 gedekt worden door de beschikbaar gestelde budgetten en er geen onttrekkingen uit de reserves zullen plaatsvinden. Met dit uitgangspunt verwacht de Regio Midden-Holland geen financiële gevolgen in het bestaand en nieuwe beleid.

2.6.3 Geprognosticeerde meerjaren-balans en het EMU-saldo

In de loop van 2016 is het vernieuwde BBV vastgesteld. Rode draad in deze vernieuwing is het streven om het inzicht in de financiële positie – zeker ook voor niet-specialisten – en het onderling vergelijken van gemeentelijke begrotingen beter mogelijk te maken.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerd balans voorgeschreven. Dit betekent dat in navolging van de begroting 2022 ook in de begroting 2023 een geprognosticeerde balans per 31 december 2022 is opgenomen en daarnaast een berekening van het EMU-saldo voor de jaarschijven 2023 – 2026.

Het opnemen van een geprognosticeerde balans, een meerjarig EMU-saldo en kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie en daarmee wordt beoogd het algemeen bestuur in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie van de Regio Midden-Holland. In onderstaande tabellen wordt de prognose van de balans voor de jaren 2022 t/m 2026 weergegeven waarna ook een prognose van het EMU-saldo 2022 t/m 2026 volgt.

Activa	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Vaste activa						
Materiele vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totale vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	366	366	366	366	366	366
Liquide middelen	500	500	500	500	500	500
Overlopende activa	192	192	192	192	192	192
Totaal vlottende activa	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058
Totaal generaal activa	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058

Passiva	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Vaste passiva						
Eigen Vermogen	620	371	371	371	371	371
Totaal vaste passiva	620	371	371	371	371	371
Vlottende passiva						
Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	41	41	41	41	41	41
Toe- / afname schuldpositie	0	249	249	249	249	249
Overlopende passiva	396	396	396	396	396	396
Totaal vlottende passiva	438	687	687	687	687	687
Totaal generaal passiva	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058	1.058

Omschrijving	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	27	0	0	0	0	0
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	0	0	0	0	0
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	+	0	0	0	0	0
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	0	0	0	0	0
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	0	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+	0	0	0	0	0
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	0	0	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	0	0	0	0	0
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	0	0	0	0	0
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	0	0	0	0	0
11 Boekwinst bij verkoop effecten		0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		27	0	0	0	0

Bovenstaand is een inschatting gemaakt van het verloop van het EMU-saldo voor de komende jaren. Omdat de Regio Midden-Holland is hervormd tot een regionale netwerkorganisatie waarbij de personele en materiele inzet door de deelnemers wordt gefaciliteerd en de kosten betrekking hebben op de programma's (directe en overheadkosten), zijn de mutaties in de berekening van het EMU-saldo beperkt.

In het EMU-saldo wordt inzicht gegeven in de mutaties die op basis van de kasstroom plaats vinden. Een EMU-saldo boven de nul betreft een positief EMU-saldo.

2.6.4 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van artikel 20 lid 2 moet in de programmabegroting de aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke volume worden weergegeven. Als gevolg van de in 2015 uitgevoerde transitie zijn alle medewerkers door de deelnemende gemeenten overgenomen en heeft de Regio Midden-Holland geen jaarlijks terugkerende arbeidskosten / gerelateerde verplichtingen.

2.6.5 Financiering

De langlopende lening is tezamen met het pand in 2015 door de Omgevingsdienst Midden-Holland overgenomen. Sindsdien heeft de Regio Midden-Holland geen financieringen op de balans staan.

2.6.6 Begrotingsgrondslagen

In hoofdstuk 2.1 zijn de uitgangspunten weergegeven, die gehanteerd zijn bij het opstellen van deze begroting.

2.6.7 Reserves

Het verloop van de reserves van de Regio Midden-Holland in de periode 2021 tot en met 2026 ziet er als volgt uit.

	Jaarrekening 2021*				Begroting 2022 (gewijzigd)			
	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Reserves								
1 Algemene reserve	100.000	40.017	40.017	100.000	100.000	30.250	30.250	100.000
Totaal Algemene Reserves	100.000	40.017	40.017	100.000	100.000	30.250	30.250	100.000
Bestemmingsreserves								
1 BR Programmaondersteuning en lobby	120.110		31.138	88.972	88.972			88.972
2 BR Verkeer Algemeen	30.077			30.077	30.077			30.077
3 BR Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt	40.500	99.500		140.000	140.000	20.549	90.549	70.000
4 BR Ruimte en Wonen	26.481	10.830	215	37.096	37.096	3.904	41.000	0
5 BR Verkeer en Vervoer	0			0	0			0
6 BR Sociaal Domein	0			0	0			0
7 BR Duurzaamheid	40.500	296		40.796	40.796	7.890	48.686	0
8 BR Dekking vervallen inwonersbijdrage	0			0	0			0
9 BR Projecten	82.018			82.018	82.018			82.018
10 BR Convenant Alphen, Gouda, Woerden	21.650	21.206	4.057	38.800	38.800		38.800	0
Totaal Bestemmingsreserves	361.337	131.832	35.410	457.759	457.759	32.343	219.035	271.067
Totaal Reserves	461.337	171.849	75.427	557.759	557.759	62.593	249.285	371.067
Totaal Reserves	461.337			557.759	557.759	62.593	249.285	371.067

*Onder voorbehoud van goedkeuring van de jaarstukken 2021 door het Algemeen Bestuur

	Begroting 2023			Begroting 2024		
	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Reserves						
1 Algemene reserve			100.000			100.000
Totaal Algemene Reserves	0	0	100.000	0	0	100.000
Bestemmingsreserves						
1 BR Programmaondersteuning en lobby			88.972			88.972
2 BR Verkeer Algemeen			30.077			30.077
3 BR Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt			70.000			70.000
4 BR Ruimte en Wonen			0			0
5 BR Verkeer en Vervoer			0			0
6 BR Sociaal Domein			0			0
7 BR Duurzaamheid			0			0
8 BR Dekking vervallen inwonersbijdrage			0			0
9 BR Projecten			82.018			82.018
10 BR Convenant Alphen, Gouda, Woerden			0			0
Totaal Bestemmingsreserves	0	0	271.067	0	0	271.067
Totaal Reserves	0	0	371.067	0	0	371.067
Totaal Reserves	0	0	371.067	0	0	371.067

	Begroting 2025			Begroting 2026		
	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Reserves						
1 Algemene reserve			100.000			100.000
Totaal Algemene Reserves	0	0	100.000	0	0	100.000
Bestemmingsreserves						
1 BR Programmaondersteuning en lobby			88.972			88.972
2 BR Verkeer Algemeen			30.077			30.077
3 BR Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt			70.000			70.000
4 BR Ruimte en Wonen			0			0
5 BR Verkeer en Vervoer			0			0
6 BR Sociaal Domein			0			0
7 BR Duurzaamheid			0			0
8 BR Dekking vervallen inwonersbijdrage			0			0
9 BR Projecten			82.018			82.018
10 BR Convenant Alphen, Gouda, Woerden			0			0
Totaal Bestemmingsreserves	0	0	271.067	0	0	271.067
Totaal Reserves	0	0	371.067	0	0	371.067
Totaal Reserves	0	0	371.067	0	0	371.067

Bedragen x € 1,-

2.6.8 Investerings 2023 – 2026

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 zijn geen investeringen gepland. De reden hiervoor is dat de gemeenschappelijke regeling de activa in 2015 aan de Omgevingsdienst Midden-Holland heeft overgedragen en het personeel sinds 1 mei 2015 gehuisvest is bij de deelnemende gemeenten. Eventuele investeringen zullen door de deelnemende gemeenten gefinancierd worden.

3 Programmaplan

3.1 Strategische Agenda Midden-Holland

De samenwerking in de Regio Midden-Holland wordt als netwerk vormgegeven vanuit de vijf Midden-Hollandgemeenten. Binnen de inhoudelijke programma's wordt uitvoering gegeven aan de ambities van de vier bestuurlijke tafels én samen met het dagelijks bestuur aan de overkoepelende ambities van de regio.

Met de formulering van de regionale ambities worden steviger accenten ingezet, die ook de basis vormen voor bijvoorbeeld lobbytrajecten richting provincie of Rijk en waarop in de verantwoording in de reguliere PenC-cyclus van de afzonderlijke gemeenten de nadruk zal liggen. De gemeenten bepalen zelf hoe zij hun bijdrage aan regionale projecten financieren. Indien gewenst kan er bijvoorbeeld voor gekozen worden om de bijdrage te doen vanuit de reservering voor regionale strategische doeleinden.

Voor deze begroting wordt per programma op hoofdlijnen aangegeven wat we willen bereiken en wat we ervoor gaan doen. Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen 2022 is er een voorbehoud op de precieze invulling. Nieuwe bestuurders kunnen kiezen voor aanpassingen in de ambities.

In 2023 worden de volgende programma's door Regio Midden-Holland gecoördineerd:

- Programma Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt
- Programma Verkeer en Vervoer
- Programma Ruimte en Wonen
- Programma Duurzaamheid

Het programma Sociaal Domein wordt gecoördineerd op basis van de samenwerkingsovereenkomst Jeugd en Wmo 2022-2024.

3.1.1 Programma Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

- Wij willen een sterke, veelkleurige economische regio zijn, waar ruimte is voor innovatie en economische groei.
- Wij willen dat de economie in Midden-Holland een aantrekkelijke en duidelijke positie inneemt ten opzichte van de aangrenzende stedelijke regio's.
- Wij willen een passend economisch profiel voor de regio waar partijen uit de triple helix zich verbonden mee voelen.
- Wij willen een verbetering van de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.
- Wij gaan uit van een intensieve samenwerking met externe partners in het triple helixoverleg, met gemeenten en andere partners waarbij de flexibiliteit van de netwerksamenwerking leidend is.
- Wij willen de kwaliteiten van de economie versterken met een ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening die ruimte biedt aan flexibiliteit, transformatie en vernieuwing.
- Wij willen de kracht van Midden-Holland actief uitdragen binnen en buiten de regio.
- Wij willen versterking van de netwerk- en lobbykracht vanuit de samenwerking Economie, Onderwijs, Arbeidsmarkt Midden-Holland bij bovenregionale overheden en netwerken.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij sturen op het bereiken van de doelstellingen van de economische visie 2020 van het triple helixoverleg Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland en van de regionale gezamenlijke ambities, zoals geformuleerd in ons positioneringsdocument,
- Wij dragen de economische visie Midden-Holland 2020 actief uit.
- Wij voeren de innovatieve projectenagenda uit in lijn met de uitgangspunten van de netwerksamenwerking waarbij gelegenheidscoalities mogelijk zijn. We continueren en bouwen Campus Gouda verder uit. We pakken door met de Human Capital Agenda (Deelakkoord Campus), aanhaken Metropoolregio Rotterdam – Den Haag en verzilveren ZorgTech programma.
- Wij bevorderen de afstemming tussen de regionale economische visie, Agenda Verstedelijking en Mobiliteit (AVM) en (boven)regionale ruimtelijk-economische infrastructurele ontwikkelingen.
- Wij stellen een investeringspakket op ter versterking van de regionale economie, in samenhang met bovenregionale investeringspakketten ter realisatie van de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit en versterking van de samenwerking.
- Wij spannen ons in voor verbetering van de koppeling tussen onderwijs en bedrijfsleven en stimuleren innovatie.
- Wij leveren strategische inbreng in provinciaal beleid, in afstemming met andere bestuurlijke overleggen zoals de regionale tafels Duurzaamheid en Ruimte en Wonen Midden-Holland.
- Wij stellen regionale ruimtelijk-economische visies op of actualiseren die visies, in oriëntatie op verander(en)de economische omstandigheden, rijks- en provinciaal beleid en veranderingen in wet- en regelgeving.
- Wij behartigen de belangen vanuit het triple helixoverleg Midden-Holland in regionale, interregionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden en netwerken, zoals Bestuurlijk Overleg Economie Zuid-Holland (BOEZHD), bestuurlijk overleg gedeputeerden Economie en triple helixoverleg Economie Onderwijs Arbeidsmarkt Midden-Holland, Human Capital Akkoord, Metropoolregio Rotterdam – Den Haag (MRDH).
- Wij delen kennis, voeren het debat en versterken samen met het onderwijs en bedrijfsleven het netwerk van partijen op het gebied van Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt Midden-Holland.

Wat gaat het kosten?

Voor korte onderzoeksopdrachten, het opstarten van een project of een lobbytraject is voor deze bestuurlijk tafel een programmabudget van € 45.000,- beschikbaar.

3.1.2 Programma Verkeer en Vervoer

In 2017 is het Regionaal Verkeer- en Vervoerplan (RVVP) van Regio Midden-Holland door alle raden voor 10 jaar vastgesteld. Dit plan is in goede samenwerking met andere overheden en brede participatie van stakeholders opgesteld. Het RVVP geeft invulling aan het programma verkeer en vervoer van de regio. Afgesproken was dat het uitvoeringsprogramma van het RVVP om de 3 à 4 jaar zou worden geactualiseerd. Deze actualisatie is in december 2021 afgerond met de vaststelling van het geactualiseerde [uitvoeringsprogramma Regionaal Verkeer- en Vervoerplan](#) - Regionaal Mobiliteitsprogramma door de colleges van B en W en het DB van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Wat willen we bereiken?

Vertrekkend vanuit een inventarisatie van trends en ontwikkelingen is onze ambitie op het gebied van mobiliteit voor de regio Midden-Holland gericht op de transitie naar een duurzaam mobiliteitssysteem en kan als volgt worden samengevat: een concurrerende, leefbare en innoverende regio, met schoon en energiezuinig vervoer.

Als antwoord op de hoofdpogaven zijn in het RVVP tien speerpunten voor beleid benoemd:

- A. Doorstroming hoofdroutes voor regionaal autoverkeer optimaal benutten.
- B. Economische bereikbaarheid voor goederen garanderen langs kwaliteitsnetwerken.
- C. Doorstroming rond brugopeningen voor auto en scheepvaart.
- D. Stimuleren OV-gebruik en ketenmobiliteit van en naar grote(re) steden.
- E. OV in buitengebied borgen, faciliteren kleinschalig collectief vervoer.
- F. Afmaken van het kwaliteitsnetwerk veilige fietsroutes.
- G. Bevorderen van de veiligheid op recreatieve wandel- en fietsnetwerken.
- H. Minimaliseren conflict tussen zwaar (landbouw-)verkeer en zwakkere verkeersdeelnemers.
- I. Flexibel en duurzaam reisgedrag bevorderen door gebruik van ICT en nieuwe technologie.
- J. Bevorderen van deelgebruik van mobiliteitsvoorzieningen.

In dit nieuwe uitvoeringsprogramma behouden we deze tien speerpunten. Wel zijn daar vanuit het thema duurzaamheid nog twee speerpunten aan toegevoegd, vanuit de (nieuwe) opgaven die er liggen naar aanleiding van het Klimaatakkoord en Schone Lucht Akkoord:

- K. Stimuleren van fietsen, lopen, OV-gebruik en deelmobiliteit door fysieke- en gedragsmaatregelen.
- L. Stimuleren schone mobiliteit door versnellen van zero emissie tank- en laadinfrastructuur.

Deze vormen samen met de genoemde speerpunten voor het RVVP de uitgangspunten voor het geactualiseerde RVVP-uitvoeringsprogramma / Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) 2022 en verder.

Wat gaan we er voor doen?

In het uitvoeringsprogramma staat beschreven wat de regio Midden-Holland de aankomende jaren concreet gaat doen om uitvoering te geven aan het realiseren van de opgaven uit het RVVP. De 12 speerpunten zijn gekoppeld aan 39 concrete projecten in het uitvoeringsprogramma. Per project is

steeds aangegeven of sprake is van lobby, samenwerking of uitvoering. De projecten zijn ook verdeeld in thema's:

- Integraal;
- Thema fietsen en lopen;
- Thema openbaar vervoer;
- Thema ketenmobiliteit en deelmobiliteit;
- Thema wegverkeer;
- Thema verkeersveiligheid;
- Thema energietransitie in mobiliteit;
- Thema goederenvervoer en bedrijventerreinen;
- Thema slimme mobiliteit en innovatie.

Voorbeelden van projecten binnen deze thema's zijn:

- Stimuleren van duurzaam mobiliteitsgedrag, inclusief werkgeversaanpak en deelmobiliteit
- Ontwikkeling station Gouweknoop
- Vervolg A12 Gouda-Utrecht met realisatie directe verbinding A12/N11 in westelijke richting (Bodegravenboog)
- N210 Algeracorridor: ontsluiting Krimpenerwaard richting Rotterdamse regio verbeteren
- Regionale gedragsbeïnvloedingsprojecten verkeersveiligheid
- Stimuleren van elektrisch rijden, inclusief versnellen ontwikkeling van laadinfrastructuur

De projecten per agenda zijn in het kader van de regionale netwerksamenwerking voorzien van een trekker. De trekker per project is verantwoordelijk en neemt leiding om uitvoering te geven aan een project. Bij de realisatie van projecten wordt samengewerkt met stakeholders zoals andere overheden, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Afhankelijk van capaciteit en urgentie worden projecten uit het RVVP opgestart. Ook is een aantal bredere ontwikkelingen meegenomen en zijn er enkele ondersteunende activiteiten.

- Verwerving 9,5 ton euro subsidie en uitvoering uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2022-2024. Het uitvoeringsprogramma is ook de basis voor toekomstige subsidieaanvragen in het kader van de SRM en de landelijke Impulsregeling verkeersveiligheid waar in 10 jaar een half miljard euro aan subsidie in omgaat.
- Voordracht voor infrasubsidies (jaarlijks ca. €1,2 mln.) en herprioriteringen subsidies infrastructurele projecten (vrijvallen BDU/SRM) op basis van de gebiedsagenda.
- Kwaliteitsnetwerk fiets: er lopen diverse projecten gericht op de realisatie van snelfietspaden en verbetering van het fietsnetwerk. Met andere overheden wordt gezamenlijk gewerkt aan het Nationaal Toekomstbeeld Fiets.,
- Korte Termijn Aanpak (Vervolg op Beter Benutten): inzet Zuid-Holland Bereikbaar (opvolger van de Verkeersonderneming) op onder andere de Werkgeversaanpak. Gezamenlijke aanpak Provincie en regio's Zuid-Holland op het vlak van mobiliteitstransitie en hinderbeperking binnen de nieuwe samenwerking Zuid-Holland Bereikbaar.
- Beter Bereikbaar Gouwe: diverse overheden werken samen aan een integrale aanpak voor de Gouwe en directe omgeving, gericht op de verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid in het gebied. Gerelateerd aan Bodegravenboog en verbreding A12 Gouda-Oudenrijn.
- Voortzetting lobby P&R Transferium Gouweknoop, lightrail en andere OV-oplossingen, in relatie tot de ontwikkeling van het middengebied Zuidplas, Westergouwe, Triangel en het eerder

opgenomen RVVP-project "Ontwikkeling station Gouweknoop + P+R". De Agenda Verstedelijking en Mobiliteit geeft richting.

- Participatie in Stuurgroep aanbesteding concessie Zuid-Holland Noord. De aanbesteding is uitgesteld. Het nieuwe contract gaat ca. 2 jaar later in. Tot die tijd komt er een overbruggingsconcessie. Er is een transitieplan om het OV toekomstbestendig te houden na corona.
- We adviseren de concessiehouders openbaar busvervoer Zuid-Holland Noord en de concessiehouder van de treindienst Alphen aan den Rijn-Gouda over voornemens en dienstregeling 2023 onder andere via de Stuurgroep busconcessie Zuid-Holland Noord en de Stuurgroep Treindienst Alphen aan den Rijn – Gouda.
- Ontwikkeling regionale integrale laadvisie.
- We behartigen de belangen van de regio in (boven)regionaal overleg en voeren lobby in het belang van de projecten uit het RVVP van Midden-Holland.

Daarnaast spelen de volgende bovenregionale ontwikkelingen:

- Opstart van diverse projecten die voortkomen uit de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit.
- Ontwikkeling Knopen en Ketens in de OV-keten onder andere ter bevordering van intermodale ketenmobiliteit (efficiënt verbinden van verschillende vervoerssystemen via openbaar vervoer, auto en fiets).
- De provinciale evaluatie van het CVV kan aanleiding geven tot activiteiten gericht op het klein openbaar vervoer. Hierin werken we samen met het Sociaal Domein.

Wat gaat het kosten?

De projecten die voortkomen uit het RVVP, infrastructuurprojecten en projecten verkeersveiligheid worden veelal deels gefinancierd uit provinciale subsidies en cofinanciering in de vorm van gemeentelijke bijdragen. Voor het nieuwe uitvoeringsprogramma RVVP-RMP is jaarlijks € 120.000 beschikbaar gesteld vanuit de deelnemende gemeenten voor projectleiding, ondersteuning en expertise.

Voor korte onderzoeksopdrachten, het opstarten van een project of een lobbytraject is voor deze bestuurlijk tafel een programmabudget van € 45.000, beschikbaar.

Aanvullend hierop wordt voor een aantal concrete regionale projecten geld beschikbaar gesteld door de deelnemende gemeenten. Voor de feitelijke uitvoering van projecten wordt per project gezien hoe dit door de deelnemers in de netwerksamenwerking wordt opgebracht. De gemeenten bepalen zelf hoe zij hun bijdrage aan het regionale project financieren. De trekkende gemeenten organiseren zelf aanvullend ambtelijke inzet op het project. Uitgangspunt is dat dit in de tijd en over het geheel genomen evenwichtig en naar verhouding verloopt van het inwoneraantal.

Voorts worden de mogelijkheden verkend voor een investeringsfonds gericht op grote regionale mobiliteitsopgaven. Dit zal de slagkracht op het vlak van regionale projecten en belangenbehartiging bevorderen. Een bijdrage bij grote projecten zoals de Bodegravenboog kan helpen om realisatie dichterbij te brengen. Cofinanciering kan onderdeel zijn van afspraken met partijen.

3.1.3 Programma Ruimte en Wonen

Wat willen we bereiken?

- Wij willen een vitale regio zijn, waar ruimte is voor innovatie, een goed functionerende woningmarkt op lokaal en regionaal niveau en ruimte voor economische groei.
- Wij willen een ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening met aandacht voor (OV-)bereikbaarheid.
- Wij willen de kwaliteiten van de woonmilieus in verschillende delen van de regio versterken waarbij er ruimte is voor flexibiliteit en bewegingsruimte binnen gedeelde kaders.
- Wij willen het aanbod op de woningmarkt doen aansluiten bij de behoefte en bijdragen aan de verstedelijkingsopgave.
- We gaan daarbij uit van grotere betrokkenheid van externe partners, gemeenten en gemeenteraden in de netwerksamenwerking. Dit biedt ruimte om snel op onvoorziene kansen en ontwikkelingen in te spelen.
- Wij leveren strategische inbreng vanuit de regio in omgevingsvisies van provincie en het Rijk.
- De Agenda Verstedelijking en Mobiliteit 'Midden-Holland geeft Ruimte' dragen we actief uit binnen en buiten de regio.
- Wij willen inspelen op klimaatverandering door bevorderen van maatregelen op het gebied van ruimtelijke adaptatie.
- Het vraagstuk rondom slappe bodem en bodemdaling brengen we op een nationaal niveau onder de aandacht en we benutten de kansen die bodemdaling biedt.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij lobbyen voor (co-)financiering van projecten aan de hand van het investeringsadvies uit de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit.
- Wij dragen bij aan de verstedelijkingsstrategie en groeiagenda Zuid-Holland.
- Wij spelen in op de Statenverkiezingen 2023 door (nieuwe) Statenleden en gedeputeerden Ruimte en Wonen actief kennis te laten maken met de opgaven in onze regio.
- Wij nemen deel aan bovenregionale overleggen over ruimte, wonen en verstedelijking.
- Wij nemen deel aan het NOVI-gebied Groene Hart.
- Wij dienen zienswijzen in op gewijzigd provinciaal omgevingsbeleid en gaan hierover in gesprek.
- Wij leggen verbindingen met de aanpalende beleidsterreinen verkeer en vervoer, economie en duurzaamheid.
- Wij werken samen als werkregio ruimtelijke adaptatie in het kader van het Deltaprogramma.
- Wij actualiseren het regionaal woningbouwprogramma.
- Wij sturen op realisatie van de ambities in de Regionale Agenda Wonen, waaronder lobby voor het bovenregionaal karakter van woningbouwplannen in de Zuidplaspolder.
- Wij behartigen de belangen van de regio bij nieuw provinciaal sturingsbeleid woningbouw.
- Wij dragen bij aan oplossingen voor gezamenlijke opgaven op het grensvlak van wonen en sociaal domein.
- Wij vervullen de rol van regionale afstemmingstafel als regionale bijdrage voor de landelijke opgave van flexibilisering van huisvesting asielzoekers en van statushouders.
- We benutten het netwerk van het Platform Slappe Bodem* voor het delen van kennis en ervaringen en het ontwikkelen van kennis over bodemdaling. De regio Midden-Holland werpt zich op als proeftuin voor innovaties. Wij benutten het netwerk om een nationaal kennis- en belevingscentrum bodemdaling in de regio te realiseren

Wat gaat het kosten?

Voor korte onderzoeksopdrachten, het opstarten van een project of een lobby traject is voor deze bestuurlijk tafel een programmabudget van € 45.000,- beschikbaar

Platform Slappe Bodem*

Platform Slappe Bodem is een netwerksamenwerking van de gemeenten in en buiten Midden-Holland, waterschappen en provincies. Het Platform Slappe Bodem heeft een eigen overlegstructuur, bestuur en eigen financiering op basis van het Uitvoeringsprogramma 2020-2024. Regio Midden-Holland faciliteert het Platform Slappe Bodem.

3.1.4 Programma Duurzaamheid

Op het gebied van Duurzaamheid is de energietransitie de grootste opgave. De Regionale Energie Strategie kent een eigen programmastructuur, waarin ook andere overheden deelnemen. De Transitievisie Warmte is een lokale opgave. Daarmee loopt de energietransitie haar eigen traject. Het programma Duurzaamheid pakt in het verlengde hiervan een aantal samenhangende opgaven op.

Wat willen we bereiken?

Overkoepelende doelstellingen:

- Wij willen integraal samenwerken met relevante stakeholders en andere vakgebieden aan gezamenlijke ambities om te verduurzamen.
- Wij willen Duurzaamheid in de regio aanjagen.

Opgavegerichte doelstellingen:

- Wij willen kennis en best-practices uitwisselen over de transitievisie warmte, het Schone lucht akkoord en andere duurzame ontwikkelingen waar elke gemeente mee te maken heeft.
- Wij zetten ons in voor de ontwikkeling van duurzame energie in de regio voor zover dit niet in andere processen is geborgd.
- Wij willen circulair ondernemen stimuleren en circulair handelen in onze eigen gemeentelijke organisaties borgen.
- Wij willen bedrijven ondersteunen in hun wettelijke en bovenwettelijke verduurzamingsopgave, met name op het gebied van energiebesparing en duurzame energie opwek.
- Wij willen biodiversiteit stimuleren, indien hier landelijk meer prioriteit aan gegeven gaat worden.
- Wij willen inzicht hebben in de mogelijkheden om verduurzaming te financieren.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij stimuleren circulariteit door relevante stakeholders te informeren en met elkaar te verbinden. aanvullend op de activiteiten van Groene Hart werkt.
- Samen met de ODMH, de Platforms Duurzaam Ondernemen, energiecoöperaties en de provincie voeren we een pilot uit voor een regionaal Servicepunt Energietransitie Bedrijven om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave en de wettelijke verplichtingen op dit vlak.
-
- Wij blijven actief op de hoogte van relevante ontwikkelingen in de energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.
- Wij betrekken consumenten bij de circulaire economie door actieve communicatie over voorkomen van verspilling en hergebruik, bijvoorbeeld op circulaire hubs.

- Wij sluiten aan bij of adviseren op de mogelijkheden voor verduurzaming van projecten en ontwikkelingen bij de andere bestuurlijke tafels in Midden-Holland waar mogelijk, om de verduurzaming van de regio in alle bestuurlijke domeinen te borgen.
- Wij onderzoeken mogelijkheden voor financiering van verduurzaming bij de regio, gemeenten, bedrijven en inwoners.
- Wij onderzoeken mogelijkheden van uitwisseling van grondstofstromen op bedrijventerreinen, onderdeel van het stimuleren van circulariteit, in samenwerking met bedrijven.
- Wij stimuleren biodiversiteit aanvullend aan de activiteiten vanuit de Groenalliantie Midden-Holland en het Programma Veenweiden Gouwe Wiericke.

Wat gaat het kosten?

Voor korte onderzoeksopdrachten, het opstarten van een project of een lobby traject is voor deze bestuurlijke tafel een programmabudget van € 45.000,- beschikbaar.

3.1.5 Cultuur

Het beleidsterrein Cultuur heeft in iedere gemeente een andere invulling. Het regionaal Bestuurlijk platform Cultuur is gericht op een samenhangende regionale aanpak en beleidsmatige afstemming, door gemeenten met elkaar van gedachten te laten wisselen over kunst en cultuur onderwerpen en het lopende subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit.

Wat willen we bereiken?

- Wij willen cultuureducatie bevorderen en op de agenda houden binnen het primair onderwijs, de culturele instellingen en de gemeenten.
- Wij willen een zo breed mogelijk cultuurpalet in de regio Midden-Holland hebben, afgestemd op de behoeften van het onderwijs en het aanbod van de culturele instellingen.
- Via het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit werken wij met elkaar aan het stimuleren, verbreden en verankeren van cultuuronderwijs op basisscholen. Met als doel om kinderen te laten profiteren van goed cultuuronderwijs waarin ze plezier hebben en belangrijke vaardigheden opdoen. De speerpunten zijn bepaald in het gezamenlijke projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je Kijk!', behorend bij de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.
- Verbinding tussen de vijf gemeenten realiseren via onderwerpen zoals een culturele belevingsroute Midden-Holland en de nieuwe subsidieregeling Samen Cultuurmaken.

Wat gaan we ervoor doen?

- Wij zorgen dat de scholen en culturele instellingen van de deelnemende gemeenten kunnen deelnemen aan het subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. Wij doen dit aan de hand van de uitvoering van het gezamenlijke projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je Kijk!', behorend bij de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.
- Wij zorgen voor coördineren van de afhandeling van gemeentelijke verplichtingen ten aanzien van deelname aan de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit.
- Wij stimuleren verbinding tussen de gemeenten, scholen en culturele instellingen en werken samen met de lokale coördinatoren Cultuureducatie met Kwaliteit.
- Wij onderhouden en coördineren bestuurlijke en ambtelijke contacten binnen de gemeenten in Midden-Holland en nemen hun belangen mee in het voornoemde werk.

- Wij zorgen dat het subsidiebedrag maximaal wordt ingezet en door met de vijf gemeenten gezamenlijk op te trekken worden de lokaal geldende aandachtspunten meegenomen in het geheel.
- Wij zorgen voor informatievoorziening voor deelname aan de subsidieregeling Samen Cultuurmaken die uitgaat van samenwerking tussen het culturele en sociale domein en stimuleren de regionale samenwerking.

Wat gaat het kosten?

De activiteiten worden vanuit de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit mogelijk gemaakt separaat van de begroting van de regio.

3.2 Wat gaat het voor Regio Midden-Holland in totaal kosten?

Het begrotingstotaal van Regio Midden-Holland inclusief de projecten bedraagt in 2023 € 997.062,- . Het begrotingstotaal bestaat naast de in bovengenoemde programmabudgetten uit diverse directe kosten, te denken valt onder ander aan budgetten op het gebied van:

- Inhuur extra uren secretaris;
- Dienstverlening op het gebied van financiën en ICT;
- Algemene kosten (zoals communicatie, representatie, bijeenkomsten, conferenties);
- Strategische overkoepelende lobby activiteiten;
- Inhuur accountants;

De inwonerbijdrage voor het gefaciliteerde programma voor de regio komt in totaal uit op een bedrag van € 439.062,- hetgeen neerkomt op een bedrag van € 1,82 per inwoner. Ten opzichte van de programmabegroting 2022 is de bijdrage toegenomen, de reden hiervoor is dat de gehanteerde inwonersaantallen zijn toegenomen en de bijdrage per inwoner is met 3,46% is geïndexeerd.

De begroting 2023 is mede met bovengenoemde bijdragen sluitend.

4 Paragrafen

Artikel 26 van het BBV schrijft voor dat het volgende zevental paragrafen wordt opgenomen in de programmabegroting.

4.1 Lokale heffingen

De paragraaf betreffende de lokale heffingen is voor het Regio Midden-Holland niet van toepassing. De inwonerbijdragen die de deelnemende gemeenten betalen, kan als algemeen dekkingsmiddel beschouwd worden.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient te omvatten:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover Regio Midden-Holland beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Hierbij dient bijvoorbeeld te worden gedacht aan risico's in het kader van organisatieontwikkelingen, rechtmatigheid, garantieverplichtingen, voldoen aan formele voorschriften met betrekking tot de uitvoering van regelingen door Regio Midden-Holland;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

Weerstandsvermogen:

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin Regio Midden-Holland in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting.

In de regeling voor Regio Midden-Holland is bepaald dat de kosten, die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, ten laste van de deelnemende gemeente komen. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen de begroting van Regio Midden-Holland kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de vijf deelnemende gemeenten zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor Regio Midden-Holland niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken. Daartegen staan de volgende argumenten:

- Regio Midden-Holland is zelfstandig rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
- Het is onwerkbaar voor Regio Midden-Holland (en voor de gemeenten) als Regio Midden-Holland zich voor iedere tegenvaller tot de gemeenten moet wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Het is kortom uit financieel, bestuurlijk en organisatorisch oogpunt van belang en gewenst dat Regio Midden-Holland de beschikking heeft over een weerstandsvermogen van voldoende omvang. In dit licht is al eerder in het Algemeen Bestuur de afspraak gemaakt dat Regio Midden-Holland dient te beschikken over een algemene reserve met een omvang van € 100.000,-.

De werkelijk beschikbare weerstandscapaciteit:

Wanneer een risico zich voordoet, welke niet kan worden opgevangen in de reguliere exploitatie, zal in eerste instantie een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit.

Tot de aanwezige weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend (in volgorde van aanspreken bij het voordoen van een risico):

- Algemene reserve
- Verhoging inwonerbijdrage
- Verzilveren eventuele stille reserves

In de navolgende tabel is een overzicht van de reserves opgenomen die tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Bij de bepaling van de omvang van de aanwezige weerstandscapaciteit worden de onbenutte capaciteit en stille reserves in eerste instantie niet meegerekend.

De hoogte van de weerstandscapaciteit op basis van de geprognosticeerde stand per 1 januari 2023 is als volgt:

Vrij aanwendbare reserves behorend tot weerstandscapaciteit	Bedrag in
	€
Algemene reserve	100.000
Totaal weerstandscapaciteit	100.000

De gekwantificeerde risico's dienen op de weerstandscapaciteit in mindering te worden gebracht. Hoewel de risico's in de risicoparagraaf niet zijn gekwantificeerd, lijkt dat deel van de weerstandscapaciteit dat gevormd wordt door de algemene reserves, voornamelijk niet toereikend te zijn. Bij het optreden van negatieve gevolgen van risico's zullen aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

De risico's:

De risico's en onzekerheden waarmee Regio Midden-Holland wordt geconfronteerd, kunnen van invloed zijn op de financiële positie. Zowel positief als negatief. Op dit moment worden de volgende risico's onderkend:

Financiële dekking kosten Regio Midden-Holland

De dekking van door het algemeen bestuur vastgestelde uitgangspunten is gebaseerd op een gemiddelde inwonersbijdrage van € 1,82 per inwoner. De toekomst zal bepalen of een bijdrage van € 1,82 per inwoner voldoende is om de gewenste activiteiten door Regio Midden-Holland te kunnen laten uitvoeren. Bij een tekort aan middelen bestaat het risico dat de inwonersbijdrage in de toekomst verhoogd dient te worden.

Projecten

Bij projecten van bijvoorbeeld provincie en ministerie is vaak sprake van cofinanciering. Bij de start van projecten, waar bestuurlijk al toe is besloten, blijkt de financiering nog niet altijd volledig gegarandeerd. Daarnaast is het niet altijd zeker dat de aangekondigde of toegezegde betalingen werkelijk worden voldaan, bijvoorbeeld omdat in latere fasen allerlei voorwaarden en eisen worden gesteld. Daardoor bestaat het risico dat dergelijke projecten uiteindelijk met een negatief saldo moeten worden afgesloten.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan:

Dit beleid is in het kader van het BBV opnieuw geformuleerd. Belangrijke delen van dit beleid zijn beschreven in de nota reserves en voorzieningen waarvan is bepaald dat deze eens per 4 jaar moet worden geactualiseerd. In oktober 2020 is een geactualiseerde nota in het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Kengetallen

Voor het eerst in de begroting moeten op grond van een nieuwe ministeriële regeling de volgende financiële kengetallen weergegeven worden.

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Verslag 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
netto schuldquote	-55,4%	-62,6%	-65,4%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-55,4%	-62,6%	-65,4%
solvabiliteitsrisico	58,6%	33,4%	34,7%
structurele exploitatieruimte	2,5%	0,0%	0,0%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Kengetallen:	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote	-65,2%	-64,7%	-64,7%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-65,2%	-64,7%	-64,7%
solvabiliteitsrisico	34,4%	35,1%	35,1%
structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie van in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote is voor de begroting berekend op basis van de in de Staatscourant, nummer 20619 (jaargang 2015), voorgeschreven richtlijn. In deze richtlijn staat beschreven dat voor de raming van de begrote cijfers gebruikt gemaakt dient te worden van het gemiddelde van de drie laatst beschikbare jaarrekeningen. Omdat Regio Midden-Holland vanaf de jaarrekening 2015 geen vaste schulden op de balans heeft staan, is het kengetal "netto schuldquote" negatief.

Het corrigeren voor alle verstrekte leningen wijzigt de netto schuldquote niet. De Regio Midden-Holland verstrekt immers geen leningen.

Solvabiliteit gaat over de vraag of een organisatie in staat is om aan alle financiële verplichtingen te voldoen. De begrote solvabiliteitsratio 2022 – 2026 schommelt tussen 33,4% en op 35,1%. Regio Midden-Holland is in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Uit de resultaten blijkt dat de structurele baten en lasten van de Regio Midden-Holland gelijk zijn, hetgeen een financieel gezonde situatie weergeeft.

De kengetallen voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de Regio Midden-Holland.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningsbeleid terzake.

Sinds de in 2015 overgedragen kapitaalgoederen aan de Omgevingsdienst Midden-Holland heeft Regio Midden-Holland geen kapitaalgoederen in bezit en is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor Regio Midden-Holland niet van toepassing.

4.4 Financiering

In deze paragraaf dient de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille te worden opgenomen.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 6 juli 2016 is een herzien Treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Jaarlijks wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een treasuryparagraaf opgenomen. In deze paragraaf worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van de treasury vastgelegd.

In het kort wordt de huidige situatie weergegeven met betrekking tot een aantal aandachtspunten:

	Begroting 2022	Begroting 2023
Boekwaarde vaste activa	0	0
Overige verbonden partijen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>

Deze boekwaarde wordt gefinancierd met:

Langlopende schulden	0	0
Eigen vermogen	332	371
Voorzieningen	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal financiering	<u>332</u>	<u>371</u>
Financieringsoverschot	<u>332</u>	<u>371</u>
Toename financieringsoverschot	<u>39</u>	

Voor 2022 was nog een financieringsoverschot geraamd van € 332.000. Voor 2023 neemt het financieringsoverschot toe naar € 371.000.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) bedraagt de kasgeldlimiet 8,2 % van het totaal van (bruto) begroting ad € 997.062,- oftewel € 81.759,-

De confrontatie van de kasgeldlimiet aan de netto vlottende schuld vindt per kwartaal plaats.

Renterisicobeheer

Aangezien Regio Midden-Holland geen langlopende financiering heeft, is er geen renterisico en is de toetsing overbodig.

Geldstromenbeheer

De kosten van het geldstromenbeheer is beperkt doordat gebruik wordt gemaakt van het “pakket geïntegreerde dienstverlening” van de BNG Bank. Het betalingsverkeer is zoveel mogelijk uitgevoerd door de BNG. Medio december 2013 heeft de overheid het schatkistbankieren voor o.a. de gemeenschappelijke regelingen verplicht gesteld en is er een bankrekening door het Ministerie van Financien beschikbaar gesteld. Op basis van de begroting heeft Regio Midden-Holland een drempel van € 1.000.000,- en is wettelijk verplicht om het banksaldo dat dit bedrag overstijgt dagelijks naar de schatkistbankierenrekening af te romen. Vanwege dat de BNG Bank voor het saldo boven de € 500.000,- rentekosten in rekening brengt, heeft Regio Midden-Holland ervoor gekozen dagelijks het saldo dat de € 500.000,- overstijgt naar de schatkistbankierenrekening af te romen. Zolang het saldo op de schatkistbankierenrekening toereikend is kan het saldo van de BNG bankrekening aangevuld worden om geplande transacties uit te voeren.

Financiering

Regio Midden-Holland heeft geen financiering.

4.5 Bedrijfsvoering

Regio Midden-Holland heeft zijn bedrijfsvoering met betrekking tot de financiën en het beheer digitale omgeving ondergebracht bij de Omgevingsdienst Midden-Holland. De afdeling financiën zal het beheer van de financiële administratie en de P&C cyclus in 2023 voor de Regio Midden-Holland uitvoeren. Het restant van de bedrijfsvoering zoals huisvesting en facilitaire zaken is ondergebracht bij de deelnemende gemeenten die verbonden zijn aan de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland.

De paragraaf bedrijfsvoering dient inzicht te geven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Hierbij gaat het om de volgende onderwerpen:

Financieel beheer en Administratieve organisatie:

Bij de vaststelling van de Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet en Controle verordening artikel 213 Gemeentewet is bepaald wanneer afzonderlijke nota's moeten worden geactualiseerd:

reserves en voorzieningen	iedere 4 jaar;
tarieven	op verzoek van Algemeen Bestuur;
weerstandvermogen en risicomanagement	iedere 4 jaar;

onderhoud kapitaalgoederen en gebouwen	iedere 4 jaar;
bedrijfsvoering	iedere 4 jaar.

Huisvesting en overige facilitaire onderwerpen:

De huisvesting van Regio Midden-Holland wordt gefaciliteerd door de deelnemende gemeenten die verbonden zijn aan de gemeenschappelijke regeling Regio Midden-Holland. De dienstverlening op het gebied van financiën en beheer digitale omgeving is ondergebracht bij de Omgevingsdienst Midden-Holland.

4.6 Verbonden partijen

Regio Midden-Holland heeft geen verbonden partijen (een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeenschappelijke regeling een bestuurlijk én een financieel belang heeft).

4.7 Grondbeleid

De verplichte paragraaf Grondbeleid is niet van toepassing voor Regio Midden-Holland.

5 Vaststelling Begroting van Baten en Lasten 2023 – 2026

Het Algemeen Bestuur van Regio Midden-Holland,
gezien het voorstel van het Dagelijks bestuur van 6 april 2022,
gezien de toezending van de ontwerpbegroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, acht
weken voor vaststelling in het Algemeen Bestuur,

BESLUIT:

De programmabegroting van baten en lasten voor de jaren 2023 – 2026 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 22 juni 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

mr. drs. H.E. Postema

mr. drs. P. Verhoeve

Bijlagen

Bijlage 1: Inwonersbijdrage

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2021 CBS	Bijdrage 2023	Totaal Regio Midden-Holland
<i>bijdrage per inwoner</i>		€ 1,82	
Bodegraven-Reeuwijk	35.278	€ 64.238	€ 64.238
Gouda	73.681	€ 134.165	€ 134.165
Krimpenerwaard	56.622	€ 103.103	€ 103.103
Waddinxveen	30.479	€ 55.499	€ 55.499
Zuidplas	45.064	€ 82.057	€ 82.057
Totalen	241.124	€ 439.062	€ 439.062

Bijlage 2: Overzicht taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Programma	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1	Bestuur	Regio Midden-Holland	€ 896.189,84	€ -896.189,84	€ 896.189,84	€ -896.189,84	€ 896.189,84	€ -896.189,84	€ 896.189,84	€ -896.189,84
0.4	Overhead	Overhead	€ 100.871,89	€ -100.871,89	€ 100.871,89	€ -100.871,89	€ 100.871,89	€ -100.871,89	€ 100.871,89	€ -100.871,89
Totaal taakvelden			€ 997.061,73	€ -997.061,73	€ 997.061,73	€ -997.061,73	€ 997.061,73	€ -997.061,73	€ 997.061,73	€ -997.061,73